

« Les pages brûlent et les lettres s'envolent »

"Je ne serai pas la cause de ma destruction"

Le martyr de rabbi Hanania ben Tradion

Au plus profond de son agonie, rabbi Hanania ben Tradion, refuse d'accélérer une mort inéluctable.

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף יח עמוד א

מצאוהו לרבי חנינא בן תרדיון שהיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וס"ת מונח לו בחיקו. הביאוהו וכרכוהו בס"ת, והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור, והביאו ספוגין של צמר ושראום במים והניחום על לבו, כדי שלא תצא נשמתו מהרה. אמרה לו בתו: אבא, אראך בכך? אמר לה: אילמלי אני נשרפתי לבדי היה הדבר קשה לי, עכשיו שאני נשרף וס"ת עמי, מי שמבקש עלבונה של ס"ת הוא יבקש עלבוני. אמרו לו תלמידיו: רבי, מה אתה רואה? אמר להן: גליון נשרפין ואותיות פורחות. אף אתה פתח פיך ותכנס [בך] האש! אמר להן: מוטב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבל הוא בעצמו. אמר לו קלצטונירי: רבי, אם אני מרבה בשלהבת ונוטל ספוגין של צמר מעל לבך, אתה מביאני לחיי העולם הבא? אמר לו: הן. השבע לי! נשבע לו. מיד הרבה בשלהבת ונטל ספוגין של צמר מעל לבו, יצאה נשמתו במהרה. אף הוא קפץ ונפל לתוך האור. יצאה בת קול ואמרה: רבי חנינא בן תרדיון וקלצטונירי מזומנין הן לחיי העולם הבא. בכה רבי ואמר: יש קונה עולמו בשעה אחת, ויש קונה עולמו בכמה שנים.

Talmud de Babylone traité Avoda zara Page 18a

Les Romains trouvèrent rabbi Hanania ben Tradion en train de s'adonner à l'étude de la Tora, rassemblant des foules nombreuses, tandis qu'il portait un rouleau de la Tora sur son sein. Ils se saisirent de lui, l'enveloppèrent dans les rouleaux, l'entourèrent de fagots et les enflammèrent. Ils avaient placé contre son cœur des touffes de laine humide pour que sa mort soit moins rapide. "Père", lui dit sa fille, comment supporter de te voir ainsi (torturé) ?!" Rabbi Hanania lui répondit: "Si on m'avait brûlé seul, la chose m'eût été insupportable, mais puisque je meurs en compagnie de la torah, Celui qui demande des comptes pour l'offense faite à la torah en demandera également pour l'offense qui m'est faite." Ses disciples (présents) lui demandèrent à leur tour : "Rabbi, que vois-tu ?" Il leur répondit : "Je vois que les pages brûlent tandis que les lettres s'envolent. Ils reprirent "Alors, toi aussi, ouvre la bouche et que le feu y pénètre (et que ton âme s'envole plus rapidement)." Mais il leur répondit: "Il est préférable que ce soit Celui qui m'a donné mon âme qui la reprenne et non que je sois la cause de ma propre destruction." Le bourreau intervint et dit: "Rabbi, si j'augmente les flammes et retire les touffes de laine posées sur ton cœur, est-ce que tu me conduiras au monde futur ?" Il lui répondit : "-Oui." "-Jure-le-moi." "-Je te le jure." Aussitôt, le bourreau augmenta les flammes, retira les touffes de laine posées sur le cœur de R. Hanania, de sorte que son âme sortit rapidement. Le bourreau se jeta à son tour dans le feu. Une voix céleste se fit alors entendre proclamant: "Hanania ben Tradion et son bourreau sont conviés pour le monde à venir." À ce propos, Rabbi a dit en pleurant: "Dire que l'un gagne son monde en un seul instant, tandis que l'autre ne le gagne qu'après de nombreuses années !".

Traduction: Yeshaya DALSAE